

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 21.02.2018, sp. zn. 30 Cdo 2867/2016, ECLI:CZ:NS:2018:30.CDO.2867.2016.1

Číslo: 121/2019

Právní věta: Povinnost zaplatit soudní poplatek, který byl splatný společně s podáním žaloby nebo odvolání, ale který nebyl uhrazen a soud již začal jednat ve věci samé, aniž by poplatníka k úhradě soudního poplatku vyzval, nelze podle zákona č. 549/1991 Sb., ve znění účinném od 1. 1. 2011, uložit po uplynutí 3 let od právní moci rozhodnutí, kterým bylo řízení skončeno.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 21.02.2018

Spisová značka: 30 Cdo 2867/2016

Číslo rozhodnutí: 121

Číslo sešitu: 10

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Poplatky soudní

Předpisy: § 13 odst. 1 předpisu č. 549/1991Sb. ve znění do 31.12.2010

§ 13 odst. 2 předpisu č. 549/1991Sb. ve znění do 28.12.2014

§ 148 předpisu č. 280/2009Sb. ve znění do 31.12.2014

§ 4 předpisu č. 549/1991Sb.

§ 7 odst. 1 předpisu č. 549/1991Sb.

§ 9 odst. 1 předpisu č. 549/1991Sb.

§ 9 odst. 4 písm. a) předpisu č. 549/1991Sb.

§ 9 odst. 6 předpisu č. 549/1991Sb.

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

I. Dosavadní průběh řízení

1. Žalobou „na náhradu škody způsobené při výkonu veřejné moci dle zákona č. 82/1998 Sb.“ podanou dne 26. 5. 2010 se žalobkyně (společnost s ručením omezeným) domáhala na žalované (České republice) zaplacení částky 17 470 606,44 Kč s příslušenstvím jako náhrady škody, která jí měla vzniknout nesprávným úředním postupem spočívajícím v tom, že Ministerstvo financí neschválilo kupní smlouvu o převodu nemovitosti uzavřenou mezi žalovanou, jako prodávající, a žalobkyní, respektive právním předchůdcem žalobkyně, jako kupující, a to v důsledku chyb způsobených žalovanou při zpracování textu smlouvy. Schválení Ministerstvem financí bylo přitom obligatorní podmínkou platnosti kupní smlouvy.

2. Obvodní soud pro Prahu 10 rozsudkem ze dne 24. 11. 2011, č. j. 21 C 173/2010-40, zamítl žalobu o

zaplacení částky 17 470 606,44 Kč s příslušenstvím (výrok I) a rozhodl, že žádná z účastnic nemá právo na náhradu nákladů řízení (výrok II). Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 16. 5. 2012, č. j. 72 Co 125/2012-54, potvrdil rozsudek soudu prvního stupně (výrok I rozsudku odvolacího soudu) a rozhodl, že žádná z účastnic nemá právo na náhradu nákladů odvolacího řízení (výrok II rozsudku odvolacího soudu).

3. Soudy obou stupňů dospěly k závěru, že škoda vzniklá v důsledku postupů a rozhodování při hospodaření s majetkem státu není škodou způsobenou při výkonu veřejné moci. Rozhodování Ministerstva financí o udělení souhlasu ke kupní smlouvě je výrazem vůle státu jako vlastníka věci vůči nabyvateli. Vznikne-li v těchto souvislostech z neplatného právního úkonu škoda, pak za ni stát odpovídá podle obecných ustanovení občanského zákoníku.

4. S ohledem na to, že takové řízení nepodléhá, na rozdíl od řízení ve věcech na náhradu škody nebo újmy způsobené při výkonu veřejné moci, osvobození od soudních poplatků, Obvodní soud pro Prahu 10 jako soud prvního stupně usnesením ze dne 5. 11. 2014, č. j. 21 C 173/2010-82, uložil žalobkyni zaplatit soudní poplatek za žalobu ve výši 698 830 Kč a soudní poplatek za odvolání ve výši 873 530 Kč. Městský soud v Praze jako soud odvolací napadeným usnesením ze dne 24. 11. 2015, č. j. 72 Co 387/2015-103, usnesení soudu prvního stupně potvrdil.

5. Žalobkyně následně podáním ze dne 7. 12. 2015 požádala o osvobození od soudních poplatků. Usnesením soudu prvního stupně ze dne 29. 1. 2016, č. j. 21 C 173/2010-192, byla žádost žalobkyně o osvobození od soudních poplatků za řízení před pravomocným rozhodnutím ve věci samé (o osvobození od soudního poplatku za podání žaloby a za odvolání žalobkyně ze dne 16. 1. 2012) zamítnuta. Odvolací soud svým usnesením ze dne 27. 5. 2016, č. j. 72 Co 137/2016-202, usnesení soudu prvního stupně potvrdil. Uvedené usnesení odvolacího soudu nabylo právní moci dne 1. 6. 2016.

II.

Dovolání a vyjádření k němu

6. Usnesení odvolacího soudu potvrzující uložení povinnosti zaplatit soudní poplatek napadla žalobkyně v plném rozsahu dovoláním, ve kterém namítá nesprávné právní posouzení věci.

7. Žalobkyně v dovolání klade otázku, zda je soud oprávněn libovolně a bez souhlasu žalobce měnit předmět sporu, respektive rozhodovat o základu sporu na základě jiného titulu, než který byl žalobcem uplatněn, a přesunout tím řízení z kategorie řízení osvobozených od soudního poplatku do kategorie řízení zpoplatněných. Žalobkyně je přesvědčena, že soudy obou stupňů porušily tzv. dispoziční zásadu žalobce tím, že nerespektovaly úkon žalobkyně, jímž vymezila předmět řízení. V souvislosti s překvalifikací předmětu sporu žalobkyně namítá, že nebyla soudem poučena o tom, že tento hodlá posoudit kategorii řízení jinak, a neumožnil jí tak na vzniklou situaci reagovat, což považuje za nesprávný postup soudu. Žalobkyně se dále v dovolání táže, zda je možné vyzvat poplatníka k úhradě soudního poplatku za žalobu a za podání odvolání až po pravomocném skončení řízení, a pokud ano, v jaké lhůtě se nárok na úhradu soudního poplatku promlčuje. O uložení poplatkové povinnosti je podle názoru žalobkyně možné rozhodnout nejpozději v rozhodnutí, jímž se řízení končí, přičemž v této věci došlo k vyměření soudního poplatku až dva roky po právní moci rozsudku odvolacího soudu. Podle žalobkyně jde proto o retroaktivitu, a dodává, že kdyby věděla, že soud má v úmyslu posoudit řízení jinak, než jak jej sama vymezila, a v důsledku toho řízení zpoplatnit, pak by pravděpodobně vůbec nepodávala odvolání proti rozsudku soudu prvního stupně. Položené otázky přitom podle žalobkyně nebyly dosud v judikatuře Nejvyššího soudu řešeny. Žalobkyně na základě uvedeného nesouhlasí s posouzením věci odvolacím soudem, a proto navrhuje, aby dovolací soud napadené usnesení změnil tak, že se usnesení soudu prvního stupně zrušuje, nebo

aby napadené usnesení zrušil a věc vrátil odvolacímu soudu k novému řízení.

8. Žalovaná se k dovolání nevyjádřila.

III. Přípustnost dovolání

9. Nejvyšší soud v dovolacím řízení postupoval a o dovolání rozhodl podle zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění účinném od 1. 1. 2013 do 31. 12. 2013 (viz čl. II bod 7 zákona č. 404/2012 Sb. a čl. II bod 2 zákona č. 293/2013 Sb.), dále jen „o. s. ř.“

10. Dovolání bylo podáno včas, osobou k tomu oprávněnou, za splnění podmínky § 241 odst. 1 o. s. ř. a obsahovalo náležitosti vyžadované ustanovením § 241a odst. 2 o. s. ř. Nejvyšší soud se proto dále zabýval přípustností dovolání.

11. Podle § 236 odst. 1 o. s. ř. lze dovoláním napadnout pravomocná rozhodnutí odvolacího soudu, jestliže to zákon připouští.

12. Podle § 237 o. s. ř. není-li stanoveno jinak, je dovolání přípustné proti každému rozhodnutí odvolacího soudu, kterým se odvolací řízení končí, jestliže napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe odvolacího soudu nebo která v rozhodování odvolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem vyřešena právní otázka posouzena jinak.

13. Otázka žalobkyně, zda je soud oprávněn libovolně (bez souhlasu žalobkyně) měnit předmět sporu, respektive rozhodovat o základu sporu na základě jiného právního posouzení, než které bylo žalobkyní uplatněno, a „přesunout tím řízení z kategorie řízení osvobozených od soudních poplatků do kategorie řízení zpoplatněných“, nemůže založit přípustnost dovolání podle § 237 o. s. ř., když se odvolací soud při jejím řešení přidržel názoru přijatého v judikatuře Nejvyššího soudu, a to, že právní kvalifikace je věcí soudu. Pokud odvolací soud rozhodoval o nároku na plnění na základě skutkových zjištění umožňujících podřadit uplatněný nárok po právní stránce pod jinou hmotněprávní normu, než jak ji žalobkyně uvedla v žalobě, bylo povinností soudu podle příslušných ustanovení věc posoudit a o nároku rozhodnout, a to bez ohledu na to, jaký právní důvod požadovaného plnění uvedla žalobkyně (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 21. 7. 2014, sp. zn. [33 Cdo 1398/2014](#), rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 19. 10. 2011, sp. zn. [31 Cdo 678/2009](#), uveřejněný pod číslem 27/2012 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, a rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 31. 7. 2003, sp. zn. [25 Cdo 1934/2001](#), uveřejněný pod č. 78/2004 Sb. rozh. obč.).

14. Přípustnost dovolání podle § 237 o. s. ř. nemůže založit ani námitka žalobkyně, že soud měl povinnost žalobkyni poučit o jiné právní kvalifikaci sporu a umožnit jí tak na vzniklou situaci reagovat, když tato námitka vychází z přesvědčení, že se daného poučení žalobkyni nedostalo, přičemž opak je pravdou. Na vyřešení dané otázky (zda se žalobkyni mělo poučení dostat) proto rozhodnutí odvolacího soudu ve smyslu § 237 o. s. ř. nespočívá. Při nařízeném jednání před soudem prvního stupně dne 7. 7. 2011 (protokol o jednání na č. l. 29 a násl.) byl čten obsah rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 31. 1. 2007, sp. zn. [25 Cdo 312/2005](#), uveřejněného pod č. 14/2008 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, podle něhož mimo jiné nakládání státu se státním majetkem není výkonem veřejné moci. Zástupce žalobkyně si nato dle protokolu o jednání vyžádal lhůtu, aby mohl reagovat na citované rozhodnutí, a to tak, že buď žalobu vezme zpět, anebo sdělí svůj právní názor k věci. V podání ze dne 18. 7. 2011, jež žalobkyně soudu předložila prostřednictvím svého právního zástupce, žalobkyně uvedla, že kupní smlouva uzavíraná mezi žalovanou a právním předchůdcem

žalobkyně dozajista spadá do režimu občanskoprávních vztahů, a proto je dána odpovědnost státu jako smluvní strany podle obecných předpisů, jímž je v daném případě zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění účinném do 31. 12. 2013. Dále uvádí, že v případě nemožnosti aplikace zákona č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem a o změně zákona České národní rady č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád), je nutno na danou věc aplikovat občanský zákoník, konkrétně pak ustanovení § 42 občanského zákoníku, který upravuje tzv. předsmluvní odpovědnost. V následujícím jednání před soudem prvního stupně dne 24. 11. 2011 (protokol o jednání na č. l. 37 a násl.) k dotazu soudu právní zástupce žalobkyně uvedl, že podle jeho názoru se nejedná o změnu žaloby, pouze o změnu právní kvalifikace týchž skutků, a nenavrhl proto změnu žaloby. Žalobkyně tudíž byla srozuměna s tím, jak bude její nárok právně kvalifikován ještě před rozhodnutím ve věci samé, a nebylo proto třeba žalobkyni v tomto ohledu více poučovat. Vzhledem k tomu, že žalobkyně byla právně zastoupena, musela si být vědoma též dalších důsledků spojených se změnou právní kvalifikace sporu, včetně povinnosti platit soudní poplatek.

15. Dovolání je však přípustné pro vyřešení otázky, v jaké lhůtě je možné vyzvat poplatníka k úhradě soudního poplatku za žalobu a za podání odvolání v případě, kdy soud v průběhu řízení dospěje k jiné právní kvalifikaci předmětu sporu, než jak jej žalobkyně vymezila v žalobě, a tato právní kvalifikace předmětu sporu zároveň vede k založení poplatkové povinnosti v řízení, které bylo podle právní kvalifikace původně prosazované žalobkyní od soudních poplatků osvobozené. Dovolání je též přípustné pro řešení otázky, v jaké lhůtě se za uvedených okolností prekluduje možnost vyzvat poplatníka k úhradě soudního poplatku. Zmiňované otázky totiž nebyly v judikatuře dovolacího soudu dosud vyřešeny.

IV. Důvodnost dovolání

16. Dovolání není důvodné.

17. Nejvyšší soud se na prvním místě zabýval uvedenými otázkami ve vztahu k poplatkové povinnosti za podanou žalobu. Vyšel ze znění zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění zákona č. 217/2009 Sb., účinného do 31. 12. 2010, neboť žaloba byla podána dne 26. 5. 2010 (srov. čl. II bod 1 zákona č. 218/2011 Sb., kterým se mění zákon č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony, podle něhož za řízení zahájená přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona se vybírají poplatky podle dosavadních právních předpisů, i když se stanou splatnými po dni nabytí účinnosti tohoto zákona. Poplatky za odvolání, dovolání nebo kasační stížnost podávané po dni nabytí účinnosti tohoto zákona se vybírají podle zákona č. 549/1991 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona.).

18. Podle § 4 odst. 1 písm. a) zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, v rozhodném znění, vzniká poplatková povinnost za řízení podáním žaloby nebo jiného návrhu na zahájení řízení.

19. Podle § 7 odst. 1 věty první zákona o soudních poplatcích, v rozhodném znění, je poplatek splatný vznikem poplatkové povinnosti.

20. Podle § 9 odst. 1 zákona o soudních poplatcích, v rozhodném znění, nebyl-li poplatek za řízení splatný podáním návrhu na zahájení řízení, odvolání, dovolání nebo kasační stížnosti zaplacen, soud vyzve poplatníka k jeho zaplacení ve lhůtě, kterou mu určí; po marném uplynutí této lhůty soud řízení zastaví.

21. Podle § 9 odst. 4 písm. a) zákona o soudních poplatcích, v rozhodném znění, soud pro nezaplacení poplatku řízení nezastaví, začal-li již jednat o věci samé.

22. Podle § 9 odst. 6 věty první zákona o soudních poplatcích, v rozhodném znění, v případech uvedených v odstavci 4 rozhoduje soud o uložení povinnosti zaplatit poplatek spolu s rozhodnutím, jímž se řízení končí.

23. Podle § 13 zákona o soudních poplatcích, v rozhodném znění, poplatek (doplatek poplatku) nelze vyměřit ani vymáhat po uplynutí tří let od konce kalendářního roku, v němž se stal splatným (odst. 1). Od konce kalendářního roku, v němž byl poplatník písemně uvědoměn o úkonu soudu provedeném k vyměření nebo vymáhání poplatku (doplatku poplatku), běží nová tříletá lhůta. Od konce kalendářního roku, v němž uplynula poplatníkovi lhůta povolená pro posečkání poplatku nebo lhůta pro placení poplatku ve splátkách, běží nová tříletá lhůta. Pro účely vymáhání poplatku se v případech uvedených v § 9 odst. 4 pokládá poplatek za splatný do 3 dnů od právní moci rozhodnutí, kterým byla povinnost zaplatit poplatek stanovena (§ 9 odst. 6). Rozhodnutí o povolení posečkání poplatku nebo splátek na poplatek může být vázáno na podmínky (odst. 2). Úkonem k vymáhání poplatku (doplatku poplatku) je též písemná upomínka na zaplacení poplatku (doplatku poplatku) doručena poplatníkovi (odst. 3).

24. Žalobou podanou dne 26. 5. 2010 se žalobkyně domáhala „náhrady škody, která jí měla vzniknout nesprávným úředním postupem podle zákona č. 82/1998 Sb.“ Protože řízení nebylo od soudních poplatků osvobozeno a žalobkyně soudní poplatek splatný společně s podáním žaloby [§ 4 odst. 1 písm. a) a § 7 odst. 1 věta první zákona o soudních poplatcích, v rozhodném znění] neuhradila, měla být soudem prvního stupně vyzvána k zaplacení soudního poplatku postupem podle § 9 odst. 1 zákona o soudních poplatcích, v rozhodném znění.

25. Soud prvního stupně však žalobkyni k zaplacení soudního poplatku splatného s podáním žaloby nevyzval a začal jednat ve věci samé. Tím nemohly nastat následky nezaplacení soudního poplatku předvídané v § 9 odst. 1 zákona o soudních poplatcích, v rozhodném znění [srov. § 9 odst. 4 písm. a) zákona o soudních poplatcích, v rozhodném znění], ale bylo na soudu prvního stupně, aby o povinnosti žalobkyně zaplatit soudní poplatek za řízení rozhodl postupem podle § 9 odst. 6 věty první zákona o soudních poplatcích, v rozhodném znění, v rozhodnutí, jímž se řízení končí (srov. obdobně usnesení Nejvyššího soudu ze dne 20. 10. 2015, sp. zn. [26 Cdo 1806/2015](#)).

26. Rozsudek soudu prvního stupně ze dne 24. 11. 2011, č. j. 21 C 173/2010-40, lze bezpochyby, v kontextu ukládání povinnosti zaplatit soudní poplatek za podanou žalobu, považovat za rozhodnutí, kterým se řízení končí. Pokud soud prvního stupně rozhodl o vyměření soudního poplatku za žalobu usnesením ze dne 5. 11. 2014, učinil tak v zákonné tříleté lhůtě podle § 13 odst. 1 zákona o soudních poplatcích, v rozhodném znění. Ta se pro případy, kdy má být povinnost zaplatit soudní poplatek uložena rozhodnutím soudu, kterým se řízení končí podle § 9 odst. 6 věty první zákona o soudních poplatcích, v rozhodném znění, vztahuje i na situace, kdy sice bylo řízení skončeno, ale povinnost zaplatit soudní poplatek uložena nebyla, ačkoliv uložena být měla, neboť pochybení na straně soudu nemůže jít k tíži poplatníka. Uvedená lhůta se pak počítá od splatnosti soudního poplatku, která nastává třetím dnem od právní moci rozhodnutí, jímž bylo řízení skončeno.

27. Pro úplnost je třeba dodat, že si je Nejvyšší soud vědom i možnosti jiného výkladu uvedených ustanovení, podle nějž původní splatnost soudního poplatku, nastalá podáním žaloby podle § 4 odst. 1 písm. a) zákona o soudních poplatcích, v rozhodném znění, nezaniká v důsledku toho, že žalobce nebyl k úhradě nezaplaceného soudního poplatku vyzván a soud tak má o povinnosti zaplatit soudní poplatek rozhodnout až spolu s rozhodnutím, kterým se řízení končí. Jinak řečeno, dodatečným rozhodnutím soudu o povinnosti zaplatit soudní poplatek nenastává jeho nová splatnost. Takový výklad však Nejvyšší soud nepokládá za správný z následujících důvodů.

28. Zprv by daný výklad činil obsoletním ustanovení § 9 odst. 6 zákona o soudních poplatcích, v rozhodném znění, v těch případech, kdy by řízení před soudem prvního stupně (nebo soudem

odvolacím, případně před soudy obou stupňů tehdy, měl-li by o povinnosti zaplatit soudní poplatek za oba stupně rozhodovat až odvolací soud) trvalo déle, než je stanovená prekluzivní lhůta v § 13 odst. 1 zákona o soudních poplatcích, v rozhodném znění, tj. uplynutím tří let od konce kalendářního roku, ve kterém nastala (původní) splatnost soudního poplatku, by jej již nebylo možné vyměřit. Uplynutím téže lhůty by nebylo možné doměřit ani doplatek soudního poplatku v případě změny žaloby (viz § 7 odst. 1 a 2 zákona o soudních poplatcích, v rozhodném znění). Takový výklad by byl v rozporu se zásadou systematického výkladu právních norem, podle kterého se v pochybnostech má interpretovat tak, aby se ostatní normy nestaly obsoletní (srov. Melzer, F., Metodologie nalézání práva. Úvod do právní argumentace. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2011, s. 147).

29. Zadruhé, je-li účelem prekluze ochrana právní jistoty spočívající v legitimním očekávání toho, že jednou nastalé právní vztahy nedojdou po uplynutí prekluzivní lhůty změny, je v posuzované věci zřejmé, že druhá možnost výkladu naznačená výše nemůže být správná také proto, že poplatník soudního poplatku, splatného společně s podáním žaloby, o které začal soud jednat, čímž se zbavil možnosti poplatníka vyzvat k úhradě soudního poplatku, nemůže mít legitimní očekávání, že soudní poplatek hradit nebude, neboť z § 9 odst. 6 zákona o soudních poplatcích, v rozhodném znění, jednoznačně plyne, že mu povinnost zaplatit soudní poplatek v uvedeném případě bude ještě stanovena.

30. Zatřetí, přistoupit na zmíněný nesprávný výklad by, mimo jiné, znamenalo podpořit poplatníka soudního poplatku v protahování řízení tak, aby jeho povinnost zaplatit soudní poplatek zanikla, tedy vést k chování, které bude představovat zneužití procesních práv v rozporu s § 2 o. s. ř. Ze všech těchto důvodů je zřejmé, že daný výklad nemůže být správný.

31. Z uvedeného vyplývá, že odvolací soud posoudil běh lhůty pro vyměření soudního poplatku za podanou žalobu správně a dovolací námitka v daném směru proto není důvodná.

32. Následně se Nejvyšší soud zabýval předloženými otázkami ve vztahu k poplatkové povinnosti za podané odvolání. Při jejich posuzování vyšel ze zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění účinném od 1. 1. 2012.

33. Podle § 4 odst. 1 písm. b) zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, v rozhodném znění, vzniká poplatková povinnost za řízení podáním odvolání.

34. Podle § 7 odst. 1 věty první zákona o soudních poplatcích, v rozhodném znění, je poplatek splatný vznikem poplatkové povinnosti.

35. Podle § 9 odst. 1 zákona o soudních poplatcích, v rozhodném znění, nebyl-li poplatek za řízení splatný podáním návrhu na zahájení řízení, odvolání, dovolání nebo kasační stížnosti zaplacen, soud vyzve poplatníka k jeho zaplacení ve lhůtě, kterou mu určí; po marném uplynutí této lhůty soud řízení zastaví.

36. Podle § 9 odst. 4 písm. a) zákona o soudních poplatcích, v rozhodném znění, soud pro nezaplacení poplatku řízení nezastaví, začal-li již jednat o věci samé.

37. Podle § 9 odst. 6 věty první zákona o soudních poplatcích, v rozhodném znění, v případech uvedených v odstavci 4 rozhoduje soud o uložení povinnosti zaplatit poplatek spolu s rozhodnutím, jímž se řízení končí.

38. Podle § 13 odst. 2 zákona o soudních poplatcích, v rozhodném znění, se při správě placení poplatků postupuje podle daňového řádu, pokud nestanoví tento zákon jinak.

39. Podle § 148 odst. 1 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, v rozhodném znění, daň nelze stanovit

po uplynutí lhůty pro stanovení daně, která činí 3 roky. Lhůta pro stanovení daně počne běžet dnem, v němž uplynula lhůta pro podání řádného daňového tvrzení, nebo v němž se stala daň splatnou, aniž by zde byla současně povinnost podat řádné daňové tvrzení. Podle odstavce 5 téhož ustanovení lhůta pro stanovení daně končí nejpozději uplynutím 10 let od jejího počátku podle odstavce 1.

40. Řízení o odvolání ve věci samé, podaném žalobkyní dne 16. 1. 2012, nebylo, stejně jako v případě řízení před soudem prvního stupně, osvobozeno od soudních poplatků. Žalobkyně však soudní poplatek splatný společně s podáním odvolání [§ 4 odst. 1 písm. b) a § 7 odst. 1 věta první zákona o soudních poplatcích, v rozhodném znění] nezaplatila. K zaplacení soudního poplatku měla být žalobkyně soudem prvního stupně, případně odvolacím soudem, vyzvána postupem podle § 9 odst. 1, respektive § 9 odst. 2, zákona o soudních poplatcích, v rozhodném znění.

41. Soud prvního stupně ani soud odvolací však žalobkyni k zaplacení soudního poplatku splatného s podáním odvolání nevyzval a odvolací soud začal jednat ve věci samé. V důsledku toho nemohly nastat následky nezaplacení soudního poplatku předvídané v § 9 odst. 1 zákona o soudních poplatcích, v rozhodném znění [srov. § 9 odst. 4 písm. a) zákona o soudních poplatcích, v rozhodném znění], ale bylo na odvolacím soudu, aby o povinnosti žalobkyně zaplatit soudní poplatek za odvolací řízení rozhodl postupem podle § 9 odst. 6 věty první zákona o soudních poplatcích, v rozhodném znění, v rozhodnutí, jímž se řízení končí (srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 20. 10. 2015, sp. zn. [26 Cdo 1806/2015](#)). Rozhodnutím, kterým se řízení končí, je pro účely uložení povinnosti zaplatit soudní poplatek za podané odvolání v dané věci třeba chápat rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 16. 5. 2012, č. j. 72 Co 125/2012-54, který nabyl právní moci dne 21. 6. 2012, neboť v něm měla být odvolacím soudem povinnost zaplatit soudní poplatek za odvolání žalobkyni uložena.

42. V rozhodném znění zákona o soudních poplatcích je třeba pro procesní ustanovení týkající se správy placení poplatků (jejich vybírání, vymáhání atd.) subsidiárně aplikovat obecnou úpravu daňového řádu (WALTR, R. Zákon o soudních poplatcích. Komentář. 2. vydání, Praha: C. H. Beck, 2012, s. 62–64). Při řešení otázky lhůty pro uložení soudního poplatku za podané odvolání se proto uplatní ustanovení § 148 odst. 1 daňového řádu, podle něhož lze stanovit daň (soudní poplatek) ve lhůtě, která činí 3 roky, a jež zároveň počne běžet dnem, kdy se soudní poplatek stal splatným, když ohledně soudního poplatku není dána povinnost podat řádné daňové tvrzení. Uvedená lhůta se vztahuje i na případy, kdy má být povinnost zaplatit soudní poplatek uložena rozhodnutím soudu, kterým se řízení končí podle § 9 odst. 6 věty první zákona o soudních poplatcích, v rozhodném znění, i když řízení sice bylo skončeno, ale povinnost zaplatit soudní poplatek uložena nebyla, ačkoliv uložena být měla, neboť pochybení na straně státu nemůže jít k tíži poplatníka.

43. Právní mocí rozsudku odvolacího soudu ve věci samé by tudíž nastala též splatnost soudního poplatku za podané odvolání, který měl odvolací soud společně s tímto rozhodnutím žalobkyni uložit, a začala by běžet i tříletá prekluzivní lhůta ve smyslu § 148 odst. 1 daňového řádu, v níž lze daň (soudní poplatek) stanovit. Pokud soud prvního stupně rozhodl o vyměření soudního poplatku za odvolání usnesením ze dne 5. 11. 2014, učinil tak v zákonné tříleté lhůtě podle § 148 odst. 1 daňového řádu, neboť tato lhůta začala běžet dnem, kdy nastala splatnost soudního poplatku, jež je spojena s právní mocí rozhodnutí, jímž bylo řízení skončeno, a neuplynula dříve, než byla tato poplatková povinnost žalobkyni usnesením soudu prvního stupně skutečně uložena.

44. Z uvedeného je zřejmé, že odvolací soud posoudil běh lhůty pro vyměření soudního poplatku za podané odvolání správně a dovolací námitka ani v tomto rozsahu není důvodná.

45. Nejvyšší soud z výše uvedených důvodů dovolání žalobkyně podle ustanovení § 243d písm. a) o. s. ř. zamítl.